ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWY W KOZŁÓWCE

POMNIK HISTORII

Muzeum Zamoyskich w Kozłówce

Jedno z pierwszych zebrań członków Towarzystwa, 2000 r.; w środku Grażyna Elżbieta Fiok, ówczesny dyrektor Kredyt Banku w Lublinie, pierwszy prezes Towarzystwa.

Towarzystwo Przyjaciół Muzeum Zamoyskich w Kozłówce utworzone w 2000 roku dla promowania i wspierania różnych form działalności placówki.

Rozstrzygnięcie konkursu literacko-plastycznego dla dzieci i młodzieży, współorganizowanego przez Towarzystwo, 2001 r.

Przekazanie japońskiego porcelanowego półmiska dekoracyjnego z końca XIX w., do zbiorów muzealnych podczas obchodów jubileuszu 60-lecia placówki, październik 2004 r.; na pierwszym planie od lewej: Krzysztof Kornacki, dyrektor Muzeum i Józef Krzyżanowski, prezes Towarzystwa.

Francuska kantyna z serwisem szklanym z końca XIX w.; dar Towarzystwa Przyjaciół Muzeum z 2009 r.

Członkowie Towarzystwa podczas spotkania opłatkowego, styczeń 2012 r.; od lewej: Feliks Wojewoda, skarbnik Towarzystwa, Stanisław Ozonek, przewodniczący Komisji Rewizyjnej oraz Dionizy Kuchta i Grzegorz Poznański.

Spotkanie opłatkowe w Salonie Czerwonym, styczeń 2012 r.; od lewej: Józef Krzyżanowski, Krzysztof Kornacki, arcybiskup Stanisław Budzik, Metropolita Lubelski, ksiądz Piotr Jastrzębski, proboszcz parafii Kamionka oraz pracownice Muzeum.

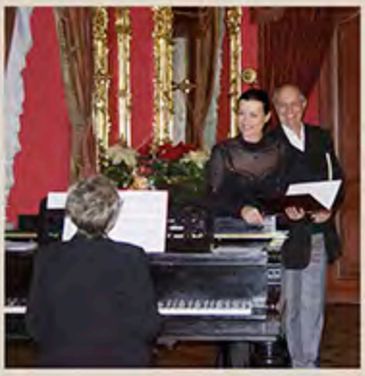

Koncert opłatkowy z udziałem Joanny Woś, grudzień 2009 r.

Koncert opłatkowy z udziałem Alicji Majewskiej i Włodzimierza Korcza, grudzień 2005 r.

Członkowie Towarzystwa Przyjaciół Muzeum, 2012 r.; na pierwszym planie Grażyna Antoniuk, sekretarz Towarzystwa.

Członkowie Towarzystwa Przyjaciół Muzeum, 2012 r.

Wystawa *Oddech Stalina*, 1990 r.

Prace Franza Eichhorsta z 1936 r. eksponowane w Galerii Sztuki Socrealizmu, 1994 r.

Na początku lat 60. XX wieku do Centralnej Składnicy Muzealnej Ministerstwa Kultury i Sztuki w Kozłówce trafiły obrazy i rzeźby powstałe w Polsce w latach 1949–1955. Zapomnianymi zbiorami sztuki zainteresowano się ponownie dopiero w latach 70. XX wieku, m.in. za sprawą filmu *Człowiek z marmuru* w reżyserii Andrzeja Wajdy.
Na eksponowanie zbiorów sztuki socrealizmu szerokiej publiczności trzeba było czekać do roku 1990. W budynku Teatralni przygotowano wówczas wystawę *Oddech Stalina. Sztuka w walce o socjalizm*. Ekspozycja cieszyła się dużym zainteresowaniem, stąd pomysł na zorganizowanie w Muzeum stałej wystawy prezentującej „socrealistyczny dorobek" polskich artystów. Zrealizowano go w roku 1994. Autorem scenariusza Galerii Socrealizmu, a jednocześnie wieloletnim kierownikiem Działu Zbiorów Sztuki Okresu Realizmu Socjalistycznego był starszy kustosz Jacek Szczepaniak. Nową aranżację przestrzeni z podziałem na sektory tematyczne przygotował w 2004 roku prof. UMCS Romuald Kołodziej.

Aranżacja Galerii przez Jacka Szczepaniaka, 1994 r.

Galeria Sztuki Socrealizmu, 2010 r.

„Alejka zasłużonych", 2012 r.

Wręczenie prestiżowego medalu medalu „Europa Nostra" za rewaloryzację zespołu pałacowo-parkowego w Kozłówce, Bruksela, 28 stycznia 1998 r.

Medal „Europa Nostra" przyznawany przez europejską federację stowarzyszeń z siedzibą w Hadze, założoną w 1963 r. dla ochrony dziedzictwa kulturowego i środowiska naturalnego.

Przyznanie honorowego tytułu „Ambasador Województwa Lubelskiego 2000" za szczególne osiągnięcia w promocji regionu w kraju i za granicą, Lublin, 17 lutego 2001 r.

„Laur konserwatorski" Nagroda Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków za konserwację kaplicy pałacowej, Lublin, 12 kwietnia 2002 r.

Wręczenie dyplomu za zajęcie I miejsca w plebiscycie „7 Nowych Cudów Polski" zorganizowanym przez magazyn „National Geographic Traveler", Warszawa, 2011 r.

Dawnych wspomnień czar, lata 70. XX w.

Lokis, reż. Janusz Majewski, 1970 r.

Poszukiwany, poszukiwana, reż. Stanisław Bareja, 1972 r.

Szatan i demony, reż. Andrzej Wajda, 1987 r.

W lustrze, reż. Grzegorz Dubowski, 1987 r.

Arsen Lupin, reż. Michel Boirond, 1988 r.

Aryan Couple („Aryjskie małżeństwo"), reż. John Daly, 2004 r.; w rolach głównych: Martin Landau, Judy Parfitt, Caroline Carver, Kenny Doughty, Danny Webb.

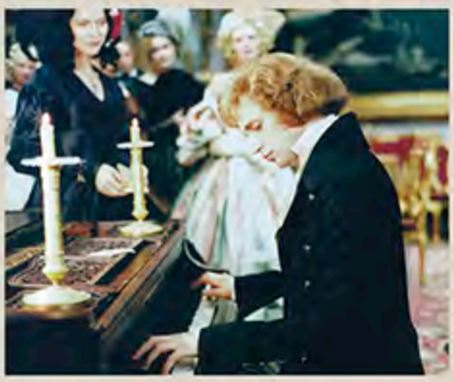

Chopin. Pragnienie miłości, reż. Jerzy Antczak, 2000 r.; w rolach głównych: Danuta Stenka, Piotr Adamczyk.

Zespół pałacowo-parkowy w Kozłówce

MUZEUM ZAMOYSKICH W KOZŁÓWCE

Widok z parku na ogród różany.

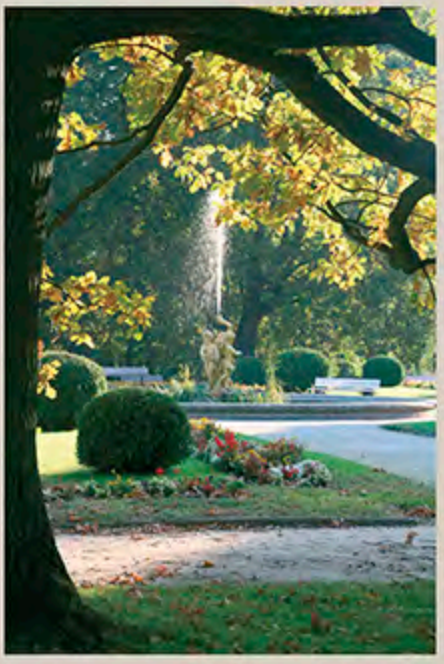

Park jesienią.

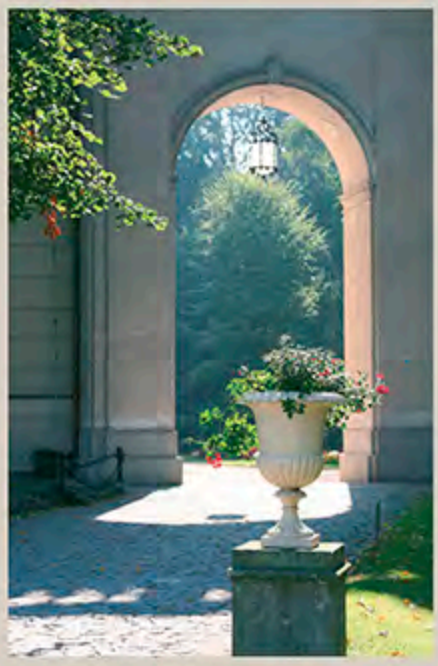

Arkada z wejściem do parku.

Grób Adama Zamoyskiego, II ordynata kozłowieckiego, i jego żony, Marii z Potockich.

Fontanna w parku, stan przed konserwacją, 1954 r.

Fontanna po zakończeniu kompleksowej konserwacji, 2013 r.

Pomnik żołnierzy napoleońskich, koniec l. 50. XX w.

Fragment parku z pomnikiem żołnierzy napoleońskich po renowacji, 2011 r.

Początek rewaloryzacji parku wg projektu prof. Gerarda Ciołka – odtwarzanie XVIII-wiecznego ogrodu francuskiego, l. 70. XX w.

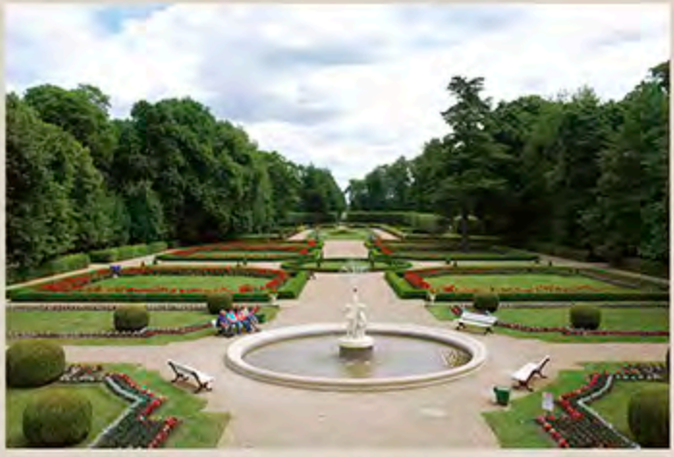

Ogród francuski, 2013 r.

Dziedziniec, lata 80. XX w.

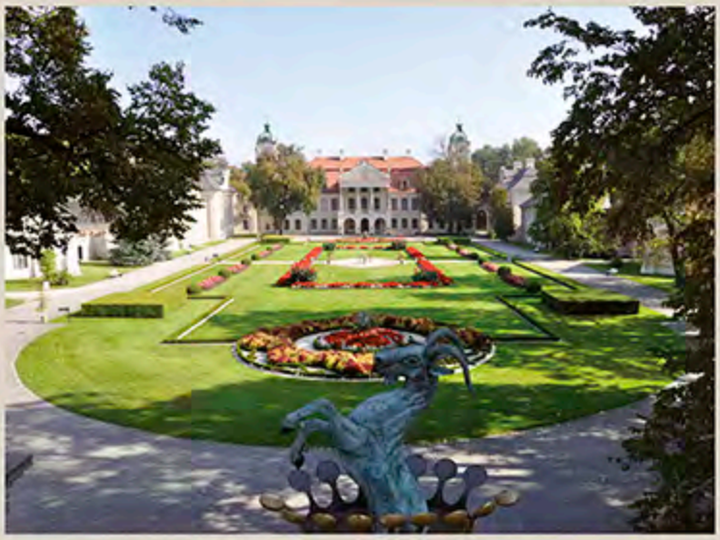

Dziedziniec, stan obecny.

Ćwiczenia Sokolic na dziedzińcu, lata 20–30. XX w.

Dziedziniec, lata 80. XX w.

Dziedziniec, stan obecny.

Elewacje pawilonu południowego (dawnej stajni) przed rewaloryzacją.

Wnętrze pawilonu południowego przed konserwacją.

W 1998 r. na strychu pawilonu południowego urządzono magazyny malarstwa i ram, na dole magazyn mebli i magazyn gospodarczy.

Główne wnętrze zaadaptowano na powozownię, otwartą w roku 2002.

Pawilon północny (dawna wozownia) przed i w trakcie rewaloryzacji, w latach 1988–1993.

W pawilonie północnym urządzono w 1994 r. Galerię Socrealizmu.

Kordegardy przed rewaloryzacją.

Kordegardy, stan obecny.

Wnętrze kaplicy pałacowej p.w. Zwiastowania NMP, lata 30. XX w.

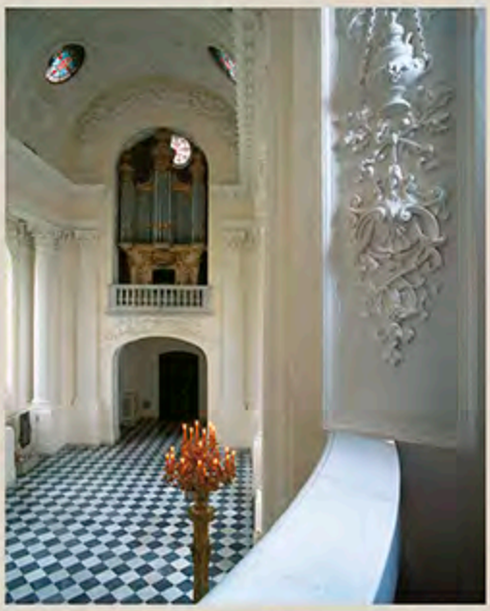

Kaplica, stan obecny.

Witraż ze sceną Zwiastowania NMP.

Kaplica przed konserwacją, lata 90. XX w.

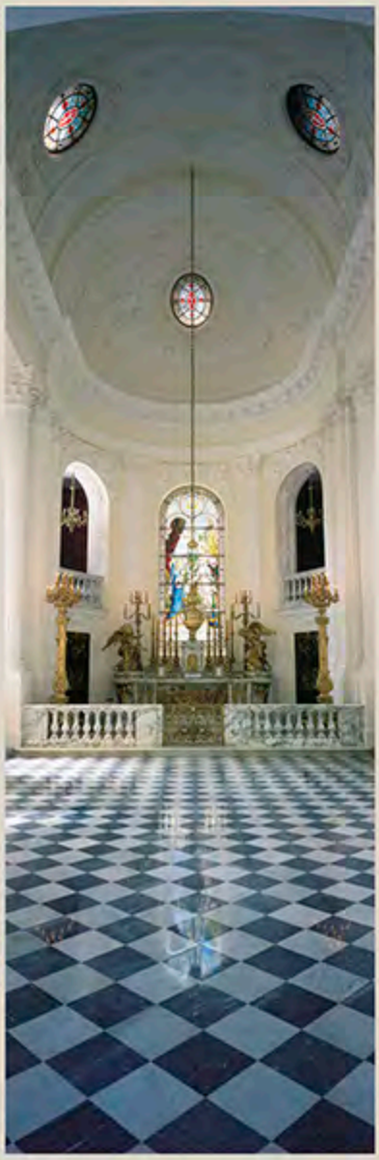

Kaplica, stan obecny.

Kopia nagrobka Zofii z Czartoryskich Zamoyskiej z kościoła Santa Croce we Florencji.

NAGRODA
LUBELSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO KONSERWATORA
ZABYTKÓW

LAUR KONSERWATORSKI

„Laur konserwatorski" 2002 za prace renowacyjne w kaplicy pałacowej.

Komplet sreber, Paryż, Trioullier Frères, po 1878.

Część serwisu z herbem Zamoyskich, Francja, 4. ćw. XIX w.

Figurka Chinki tzw. Pagoda, Miśnia, 2. poł. XIX w.

Serwis ze scenami wojskowymi, Miśnia, lata 1763–1774.

Jadalnia, 1931 r.

Jadalnia, stan obecny.

Biblioteka, 1931 r.

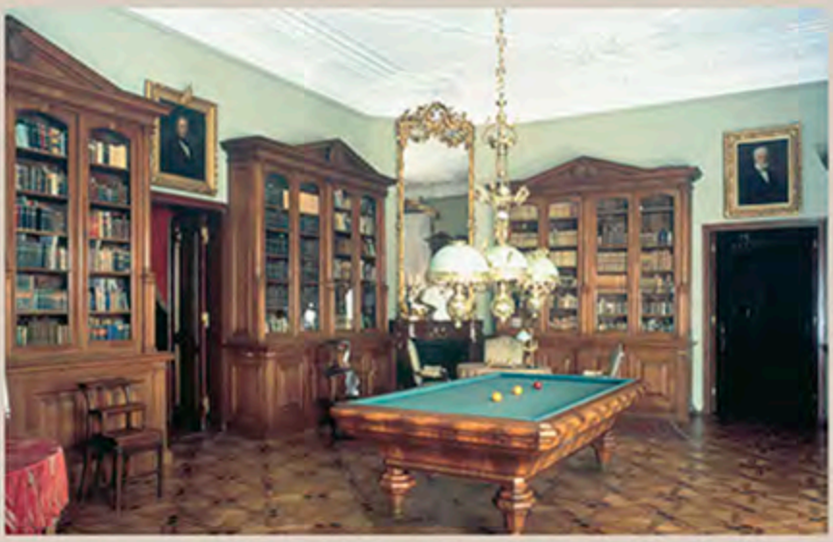

Biblioteka, stan obecny.

MUZEUM ZAMOYSKICH W KOZŁÓWCE

Gabinet Hrabiego w apartamencie południowym, 1931 r.

Gabinet Hrabiego, stan obecny.

Portret Zofii z Czartoryskich Zamoyskiej, kopia z Józefa Grassiego, w sypialni apartamentu południowego.

Sypialnia Hrabiego w apartamencie południowym, 1917 r.

Sypialnia Hrabiego, stan obecny.

MUZEUM ZAMOYSKICH W KOZŁÓWCE

Reprezentacyjna klatka schodowa. Kopia rzeźby Michała Anioła *Mojżesz*.

Pokój egzotyczny.

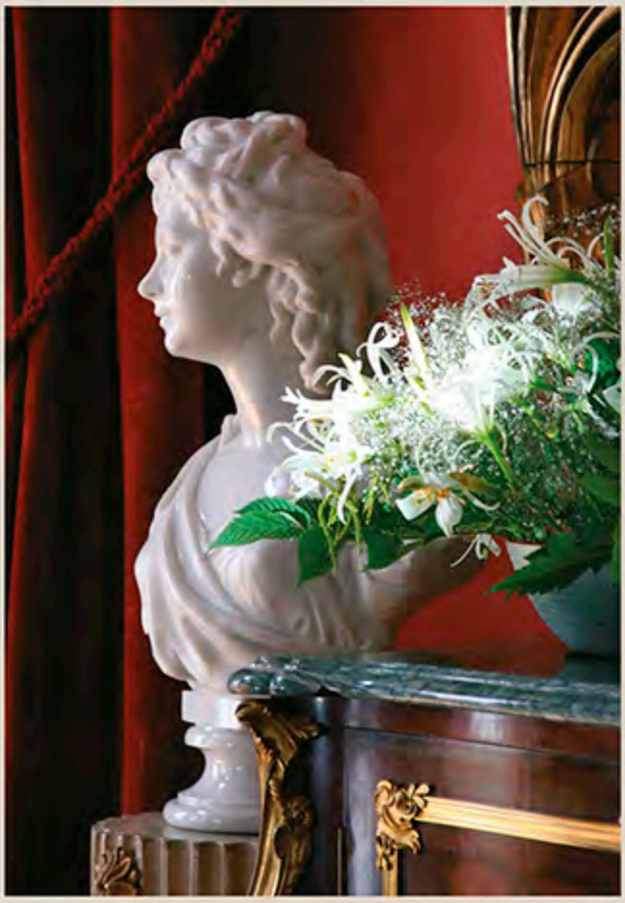

Salon Czerwony. Antoni Olesiński, marmurowe popiersie Rozalii z Chodkiewiczów Lubomirskiej jako Diany, kon. XIX w.

Salon Czerwony. Pianola, Stany Zjednoczone Ameryki, 1900.

Salon Biały, kon. XIX w.

Salon Biały, kon. XIX w.

Salon Biały, stan obecny.

Salon Czerwony, ok. 1905 r., przy kominku Konstanty Zamoyski.

Salon Czerwony, 1931 r.

Salon Czerwony, stan obecny.

Łazienka północna, Wilhelm Kotarbiński, *Wieńczenie poety*, 1881 r.

Piec neobarokowy, Miśnia, Saska Fabryka Pieców, pocz. XX w.

Przykucnięta Afrodyta, kopia greckiej rzeźby Doidalsesa z III w. p.n.e.

Wenus i Amor, Czechy, J. Benk, XIX/XX w.

Sypialnia hrabiny Anieli Zamoyskiej, 1917 r.

Sypialnia hrabiego Konstantego Zamoyskiego, 1917 r.

Sypialnia hrabiny, stan obecny.

Sypialnia hrabiego, stan obecny.

MUZEUM ZAMOYSKICH W KOZŁÓWCE

Reprezentacyjna klatka schodowa, parter, pocz. XX w.

Klatka schodowa, stan obecny.

Gabinet hrabiego Konstantego Zamoyskiego, stan obecny.

KSIĄDZ STEFAN WYSZYŃSKI U ALEKSANDRA I JADWIGI ZAMOYSKICH W KOZŁÓWCE

Jadwiga z Brzozowskich Zamoyska (1908–1998) z dziećmi: Adamem, Marią i Andrzejem.

Aleksander Zamoyski (1898–1961).

Pałac Zamoyskich w Kozłówce, elewacja frontowa, przed 1940 r.

Ksiądz Stefan Wyszyński.

Pałac Zamoyskich w Kozłówce, elewacja wschodnia, ok. 1940 r.

W okresie okupacji majątek kozłowiecki, którego właścicielami byli Aleksander i Jadwiga Zamoyscy, stał się miejscem pobytu dla wielu osób wysiedlonych czy ukrywających się przed Niemcami. 1 sierpnia 1940 roku przybył do Kozłówki, poszukiwany przez Gestapo, ksiądz Stefan Wyszyński.

12 kwietnia 1941 r., Wielka Sobota w Nasutowie, ksiądz Stefan Wyszyński przy święceniu pokarmów; pierwsza z lewej Jadwiga Zamoyska, pierwszy z prawej Aleksander Zamoyski.

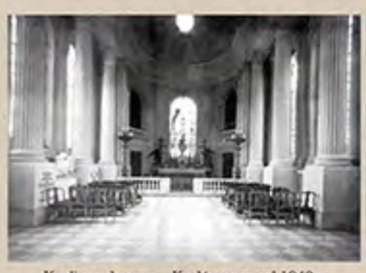

Kaplica pałacowa w Kozłówce, przed 1940 r.

12 kwietnia 1941 r., Wielka Sobota w Nasutowie, ksiądz Stefan Wyszyński, Jadwiga i Aleksander Zamoyscy z pracownikami Zarządu Lasów Ordynacji Kozłowieckiej.

9 czerwca 2000 roku w Muzeum Zamoyskich w Kozłówce, pod patronatem Księdza Arcybiskupa Józefa Życińskiego, Metropolity Lubelskiego odbyło się uroczyste odsłonięcie popiersia Księdza Prymasa Stefana Wyszyńskiego, upamiętniającego jego pobyt w Kozłówce od 1 sierpnia 1940 do 1 września 1941 roku.

Popiersie księdza prymasa umieszczone na elewacji łącznika.

Odsłonięcia pomnika księdza prymasa Stefana Wyszyńskiego w Kozłówce dokonali: ksiądz arcybiskup Józef Życiński i Jadwiga Jolanta Zamoyska, najmłodsza córka ostatnich właścicieli Kozłówki.

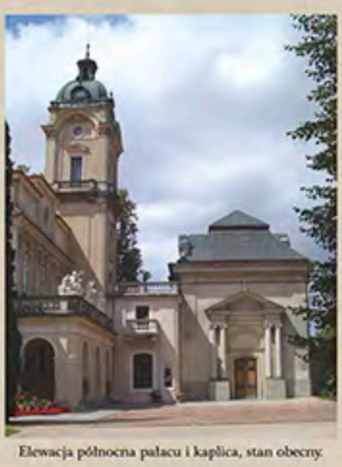

Elewacja północna pałacu i kaplica, stan obecny.

Adamowie Zamoyscy z dziećmi: Michałem i Heleną oraz Kazimierz Hugo-Bader, Rzepichów, 1915 r.

Maria Zamoyska z najmłodszą córką – Adunią, Kozłówka, 1929 r.

Aleksander Zamoyski (1898–1961), ostatni właściciel Kozłówki, l. 20. XX w.

Jadwiga z Brzozowskich Aleksandrowa Zamoyska (1908–1998), fot. W. M. Rozanski, Chicago, 1928 r.

Fotografia ślubna Michała Zamoyskiego i Marii Brzozowskiej, Kozłówka, 1926 r.

Adam i Wojciech Zamoyscy, synowie Aleksandra i Michała, na tarasie zachodnim pałacu w Kozłówce, ok. 1930 r.

Na tarasie pałacu w Kozłówce od lewej: Maria z Potockich Adamowa Zamoyska, Konstanty Zamoyski (I ordynat), Julia z Potockich Władysławowa Branicka, Aleksander Zamoyski (siedzi), Władysław Branicki, Aniela z Potockich Konstantowa Zamoyska, Michał Zamoyski, Adam Zamoyski (II ordynat), ok. 1910 r.

Konstanty Zamoyski (1846–1923), założyciel ordynacji kozłowieckiej, malował L. Biedroński, 1906 r.

Aniela z Potockich Konstantowa Zamoyska (1850 –1917), malował L. Biedroński według fotografii Jana Mieczkowskiego z l. 70. XIX w., 1906 r. (?).

Adam Zamoyski (1873–1940), II ordynat kozłowiecki, 1928 r.

Maria z Potockich Adamowa Zamoyska (1878–1930), Paryż (?), ok. 1918 r.

Widok na dziedziniec i fasadę pałacu, l. 60. XIX w.

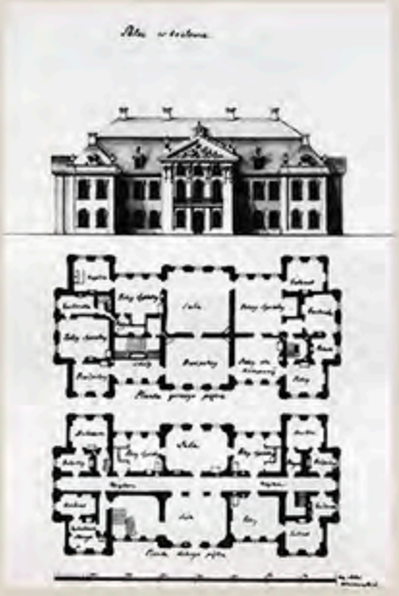

Widok elewacji frontowej pałacu Bielińskich w Kozłówce oraz rzuty poziome parteru i piętra, 3. ćw. XVIII w.

Widok na elewację ogrodową pałacu przed przebudową, l. 60. XIX w.

Widok na elewację frontową pałacu w Kozłówce po przebudowie, 1917 r.

Widok na elewację ogrodową pałacu po przebudowie, 1917 r.

Widok na bramę główną rezydencji Zamoyskich w Kozłówce, 1917 r.

Konstanty Zamoyski na tarasie ogrodowym pałacu, pocz. XX w.

Aniela i Konstanty Zamoyscy w podcieniach pod tarasem ogrodowym pałacu, przed 1917 r.

Rozbiórka tarasu przy elewacji ogrodowej, pocz. l. 50. XX w.

Elewacja frontowa (zachodnia) pałacu.

Elewacja ogrodowa (wschodnia) pałacu.

Niewielka miejscowość Kozłówka, położona 35 km od Lublina, słynie w całej Polsce z jednej z najpiękniejszych rezydencji magnackich. Zespół pałacowo-parkowy powstał w tym miejscu w latach 40. XVIII wieku dla rodziny Bielińskich. Rodzina Zamoyskich została właścicielem majątku w 1799 roku. Czasy największej świetności kompleksu to okres, kiedy mieszkał tutaj hrabia Konstanty Zamoyski. Z jego inicjatywy na przełomie XIX i XX wieku dokonano szerokiej przebudowy rezydencji a wnętrza uzyskały nowy, niezwykle bogaty wystrój. Kozłówka stała się miejscem, gdzie łączyły się polskie tradycje narodowe z kulturą europejską.

Kolejne wojny nie wyrządziły rezydencji większych szkód. Pod koniec 1944 roku utworzono tutaj pierwsze muzeum na ziemiach wyzwolonych spod okupacji hitlerowskiej. W latach 1954–1977 zorganizowano w Kozłówce magazyn muzealiów i miejsce to było zamknięte dla zwiedzających. Od roku 1978 udostępniono je jako Muzeum – Pałac w Kozłówce a w 1992 roku nadano zespołowi nazwę Muzeum Zamoyskich w Kozłówce.

Turystów przyciąga niezwykła atmosfera Kozłówki. Można tu obejrzeć kompletnie wyposażone pałacowe wnętrza, zachowane w niemal niezmienionym stanie od prawie 100 lat oraz pospacerować po pięknym parku. Atrakcją jest kaplica wzorowana na królewskiej kaplicy w Wersalu.

W 2007 roku Prezydent Lech Kaczyński przyznał Muzeum Zamoyskich w Kozłówce tytuł Pomnika Historii. Otrzymują go obiekty o szczególnej wartości dla dziedzictwa kulturalnego Polski. Lista Pomników Historii została zapoczątkowana w Polsce w 1994 roku i aktualnie liczy 48 obiektów. Lubelszczyzna może poszczycić się aż 4 takimi zabytkami, są to:

1. Kazimierz Dolny – 1994 r.
2. Zamość – renesansowa część miasta; 1994 r.
3. Lublin – Stare Miasto; 2007 r.
4. Kozłówka – zespół pałacowo-parkowy; 2007 r.

Miano to upoważnia do specjalnych oznaczeń na mapach, zapewnia miejsce w ważnych opracowaniach (książkach, albumach, przewodnikach). Pomniki Historii zostają zgłoszone również do Międzynarodowego Rejestru Dóbr Kulturalnych Objętych Ochroną Specjalną i podlegają szczególnej opiece m.in. na wypadek konfliktu zbrojnego. Jest to regulowane konwencją podpisaną w Hadze 14 maja 1954 roku.

Pomniki Historii pomagają zachować w jak najlepszym stanie miejsca pamięci najważniejszych wydarzeń lub postaci historycznych – będące świadectwem wielokulturowości dawnej Polski.

Muzeum Zamoyskich w Kozłówce
21-132 Kamionka
tel. (0-81) 85-28-300
www.muzeumzamoyskich.pl